

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

SISEMINISTERIUM

TOETUSLEPING

Siseministerium, registrikoodiga 70000562, aadressiga Pikk 61, 15065 Tallinn, keda esindab siseministri 6. mai 2022. a käskkirja nr 1-3/37 „Perioodi 2021-2027 Sisejulgeolekufondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi erimeetmete ja erakorralise abi taotlemise protseduurireeglid“ punkti 6.3.4. alusel varade asekanstler Piret Lilleväli (edaspidi *ministerium*), ühelt poolt ja

Sisejulgeolekufondi (edaspidi ka *fond või ISF*) erimeetme projekti ISF/2022/SA/2.2/001 EMPACT "Aktiisikuritegude vastu võitlemine Balti regioonis" (edaspidi *projekt*) elluviija Maksu- ja Tolliamet, registrikoodiga 70000349, aadressiga Lõõtsa 8a, 15176 Tallinn, keda Rahandusministri volitusel¹ esindab peadirektor Raigo Uukkivi (edaspidi *toetuse saaja*), teiselt poolt,

keda nimetatakse ka eraldi pool ja koos pooled, sõlmivad toetuslepingu (edaspidi *leping*) alljärgnevas:

1. ÜLDSÄTTED

Lepingu sõlmimise aluseks on:

- 1.1. Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus (edaspidi *ÜSS2021_2027*);
- 1.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (edaspidi *ÜSM*);
- 1.3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1149, 7. juuli 2021, millega luuakse Sisejulgeolekufond;
- 1.4. Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrus nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ (edaspidi *teavituse määrus*);

¹ Rahandusministri 13.07.2020 käskkirja nr 118, <https://emta.ee/ariklient/amet-uudised-ja-kontakt/maksu-ja-tolliamet/ametnike-volitused#peadirektor>

- 1.5. Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrus nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*);
- 1.6. Sisejulgeolekufondi rakenduskava aastateks 2021–2027;
- 1.7. Siseministri 12. detsembri 2022. a käskkirja nr 1-3/96 „Perioodi 2021-2027 Sisejulgeolekufondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi rahastamiskavad“ punkti 1 alusel kinnitatud ISFi rahastamiskava;
- 1.8. Euroopa Komisjoni 12. juuli 2022. a kiri nr Ares(2022)5106049, millega teavitati projekti rahastamisotsusest.

2. LEPINGU OBJEKT

- 2.1. Lepinguga annab ministeerium toetuse saajale projekti eesmärkide saavutamiseks toetust ISFist ja kaasfinantseeringut vastavalt lepingus sätestatud tingimustele.
- 2.2. Leping juurde kuulub lepingu allkirjastamisel lepingu lahutamatu osana järgmine lisa: Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud projekt;
- 2.3. Kõik viited lepingule sisaldavad ka viiteid selle lisale.

3. PROJEKTI EESMÄRK JA NÄITAJAD

- 3.1. Projekti eesmärk on vähendada aktsiisikuritegevust ja aktsiisimaksude erinevust Balti regioonis ja ELis tervikuna, suurendades osalevate ametiasutuste tõhusust ja suutlikkust võitluses varimajandusega (ebaseaduslik tubakas, kütus, alkohol).
- 3.2. Projekt panustab järgmistesse väljundnäitajasse:
  - 3.2.1. Ekspertide kohtumiste/ õpikodade/ õppekülastuste/ ühisõppuste arv – 5;
  - 3.2.2. Ostetud seadmete arv – 80.

4. KULUDE ABIKÕLBLIKKUS

- 4.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse ühendmääruse §-dest 15–17 ja 21.
- 4.2. Otseseid kulusid hüvitatakse tegelike kulude alusel.
- 4.3. Abikõlblikud on tegevuste elluviimiseks vajalikud otsesed kulud, sh
  - 4.3.1. ühendmääruse §-s 16 toodud personalikulu, sh projekti juhtimisega seotud tööjõukulu;
  - 4.3.2. koolituste, seminaride, infopäevade kulu (sh ruumi ja tehnika rent, koolitusmaterjalid, toitlustus, tõlkekulu ning koolitajate töötasu, majautus- ja reiskulud);
  - 4.3.3. lähetuskulud (sh majutus- ja sõidukulud, reisikindlustus ja päevaraha);
  - 4.3.4. temaatilistel õppevisiitidel, koolitustel, seminaridel osalemise kulud (sh päevaraha, kindlustus, transport, majutus, osalustasud). Kolmandates riikides toimuvatel õppevisiitidel, koolitustel, seminaridel ja konverentsidel osalemine ning neisse õppevisiidi korraldamine tuleb eelnevat kooskõlastada ministeeriumiga. Vastav põhjendus esitada ministeeriumile e-toetuste keskkonna kaudu Euroopa Komisjoni poolt kehtestatud vormil vähemalt 45 päeva enne õppevisiidi, koolituse või seminari toimumist;
  - 4.3.5. avalikustamiskulu (sh vajalike märgistuste kulu);
  - 4.3.6. seadmete soetamine;
  - 4.3.7. tööjõumaksud ning erisoodustus ja sellelt tasutav maks.
- 4.4. Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud.

5. PROJEKTI RAHASTAMINE

- 5.1. Projekti hinnanguline abikõlblik kogukulu on **417 668** eurot.

- 5.2. Ministeerium annab toetuse saajale projekti elluviimiseks ISFist toetust maksimaalselt **375 901,2** eurot, mis võrdub 90%-ga punktis 5.1 sätestatud hinnangulisest abikõlblikust kogukulust.
- 5.3. Ministeerium annab toetuse saajale projekti elluviimiseks kaasfinantseeringut maksimaalselt **41 766,8** eurot, mis võrdub 10%-ga punktis 5.1 sätestatud hinnangulisest abikõlblikust kogukulust.
- 5.4. Projekti kulude abikõlblikkuse periood on **01.01.2023** kuni **31.12.2025**. Projekti raames tehtavad kulud peavad olema tekkinud pärast abikõlblikkuse perioodi algust. Kulud ei tohi tekkida pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.
- 5.5. Kui projekti elluviimise kulu ületab lepingus sätestatud projekti maksumust, peab toetuse saaja projekti kulutuste tegemiseks tagama täiendavaks omafinantseeringuks rahaliste vahendite olemasolu projekti eesmärkide elluviimiseks välja arvatud juhul, kui ministeerium teeb ettepaneku lepingu muutmiseks. Projekt, mille eesmärgid jäävad täitmata, võidakse tunnistada osaliselt või täielikult abikõlbmatuks ning sellele eraldatud vahendid kohustub toetuse saaja tagasi maksma.

6. TOETUSE JA KAASFINANTSEERINGU VÄLJAMAKSMISE TINGIMUSED

- 6.1. Ministeerium teeb hüvitab toetuse saajale tehtud kulud ühendmääruse §-des 24 ja 26 sätestatud tingimustel. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud.
- 6.2. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning ministeeriumi kontrollitud lõpparuande kinnitamist.
- 6.3. Toetuse ja kaasfinantseeringu maksesummad kantakse toetuse saaja pangakontole järgmiselt:

Panga nimi	AS SEB PANK
Konto omaniku täpne nimi	Rahandusministeerium
Konto number	EE 22 1010 2200 2769 0221
Viitenumber	2800045768
Selgitus	ISF/2022/SA/2.2/001 EMPACT

- 6.4. Maksed tehakse punktiks 7 nimetatud maksetaotluse alusel, kui ministeeriumile on eraldatud toetuse ja kaasfinantseeringu väljamaksmiseks vajalikud vahendid. Maksete viibimisel teavitab ministeerium sellest toetuse saajat.
- 6.5. Kaasfinantseeringu väljamaksed ei ole järgmisest kalendriaastast alates siduvad juhul, kui riigieelarves vajalikud vahendid osaliselt või täielikult puuduvad. Tulenevalt riigieelarve seaduse §-s 60 sätestatud piirangutest eelarveliste kohustuste võtmisel, kuulub lepingu punktis 5.3 toodud kaasfinantseeringu summa ülevaatomisele igaaastase riigieelarve kinnitamise järel.

7. MAKSETATOLUSE ESITAMINE

- 7.1. Toetuse saaja esitab ministeeriumile e-toetuste keskkonna kaudu maksetaotluse vähemalt kord poolaastas, kuid mitte sagedamini kui kord kvartalis projekti elluviimise algusajast arvates.
- 7.2. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates.
- 7.3. Ministeeriumi õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.

8. TEGEVUSARUANDE ESITAMINE

- 8.1. Toetuse saaja esitab ministeeriumile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuarande ministeeriumi väljatöötatud vormil e-toetuste keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks vastavalt 31. detsembril ja 31. mai seisuga tegevuse elluviimise algusajast arvates. Kui projekti tegevuste alguse ja esimese vahearuarande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuaranne järgmiseks tähtpäevaks.
- 8.2. Toetuse saaja esitab ministeeriumile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuste keskkonna kaudu 45 päeva jooksul alates tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui projekti tegevused lõppevad enne abikõlblikkuse perioodi lõppu, tuleb lõpparuanne esitada 45 päeva jooksul tegevuste lõppemisest arvates.
- 8.3. Juhul, kui vahearuarande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.
- 8.4. Projekti vahe- ja lõpparuandes (edaspidi *projekti aruanne*) kajastatakse info vastavalt e-toetuste keskkonna aruande andmeväljades nõutule.
- 8.5. Kui e-toetuste keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab projekti aruande tähtaegset esitamist, loetakse projekti aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist.
- 8.6. Ministeerium kontrollib üldjuhul 15 tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas projekti aruanne on nõuetekohaselt täidetud ja annab ülevaate tehtud tegevustest.
- 8.7. Kui projekti aruandes puudusi ei esine, kinnitab ministeerium projekti aruande.
- 8.8. Projekti aruandes puuduste esinemise korral annab ministeerium toetuse saajale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning ministeerium kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul pärast puuduste kõrvaldamist.
- 8.9. Tegevuste puhul, mis sisaldavad koolitusi, mis toimuvad vähem kui 3 kuud enne projekti lõpparuande esitamise kuupäeva, esitab toetuse saaja e-toetuste keskkonnas järelaruande.
- 8.10. Ministeeriumil on õigus küsida toetuse saajalt lisainfot projekti tegevuse käigu ja tulemuste kohta.

9. POOLTE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

- 9.1. Pooled:
  - 9.1.1. võtavad kasutusele kõik asjakohased ja vajalikud meetmed, et tagada lepingust tulenevate kohustuste ja eesmärkide täitmine;
  - 9.1.2. kasutavad raamatupidamissüsteemi, mis võimaldab eristada projektiga seotud tehinguid;
  - 9.1.3. esitavad üksteisele informatsiooni, mis on vajalik lepingu edukaks täitmiseks;
  - 9.1.4. teavitavad üksteist projekti edukat rakendamist takistavatest või takistada võivatest asjaoludest;
  - 9.1.5. tagavad projektiga seotud dokumentatsiooni nõuetekohase säilitamise vastavalt ÜSS2021 2027 §-le 18 ja ÜSM artikli 82 lõikele 1 viis aastat toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates;
  - 9.1.6. võimaldavad auditite ja järelevalve (sh kohapealsete kontrollide) teostamist ning osutavad selleks igakülgselt abi, sh võimaldavad volitatud isikul ligipääsu esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks kõigile projekti rakendamisega seotud dokumentidele ja informatsioonile, sealhulgas elektroonilisel kujul olevale teabele, ning viibida toetuse kasutamise administreerimise ja toetuse kasutamise seotud ruumides ja territooriumil;

- 9.1.7. järgivad oma tegevuses õigusaktides sätestatud raamatupidamise korraldamise, avaliku teabe edastamise ning isikuandmete kaitse põhimõtteid ning põhjendavad kõiki erandeid ja dokumenteerivad põhjendused.
- 9.2. Toetuse saaja on kohustatud:
- 9.2.1. esitama ministeeriumile projekti kirjelduse Struktuuritoetuse registrisse sisestamiseks ministeeriumi väljatöötatud vormil 15 tööpäeva jooksul lepingu sõlmimisest;
  - 9.2.2. rakendama projekti vastavalt lisas toodud projektile;
  - 9.2.3. kasutama toetust ja projekti kaasfinantseeringut eesmärgipäraselt lepingus ning selle lisades näidatud tegevustega seotud abikõlblike kulude katmiseks;
  - 9.2.4. lähtuma projekti rakendamisel ÜSMi artiklis 9 sätestatud horisontaalsetest eeltingimustest;
  - 9.2.5. järgima kõiki ÜSS2021_2027 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustusi;
  - 9.2.6. täitma lisaks lepingus sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi, sh järgima ostumenetluse läbiviimise nõudeid;
  - 9.2.7. esitama ministeeriumile enne esimese maksetaotluse esitamist:
    - 9.2.7.1. väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja nende tasumist eristatakse raamatupidamises muudest toetuse saaja kulusid;
    - 9.2.7.2. asutuse riigihangete korra või selle asutuse riigihangete korra, kes toetusse saaja nimel hankeid korraldab;
    - 9.2.7.3. edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.
Nimetatud dokumente ei pea esitama, kui toetuse saaja on varem ministeeriumile nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne projekti rakendamist muudetud. Toetuse saaja esitab ministeeriumile sellekohase kirjaliku kinnituse;
  - 9.2.8. esitama ministeeriumile tähtaegselt lepingu punktides 7 ja 8 nõutud maksetaotlused ja aruanded ning vajalikke täiendavaid andmeid Euroopa Komisjonile esitatavate aruannete tarbeks;
  - 9.2.9. esitama ministeeriumile projekti eelarve jagunemise tegevuste ja aastate kaupa ministeeriumi väljatöötatud vormil 15 tööpäeva jooksul lepingu sõlmimisest. Tegevuskava ja eelarveridade vahelist jaotust tohib muuta kuni kaks korda aastas (taotlus esitada ministeeriumile 15. jaanuariks ja/või 15. juuniks). Tegevuskava ja eelarve muutmist ei ole vaja taotleda järgmistel juhtudel:
    - 9.2.9.1. eelarverida suureneb vähem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast;
    - 9.2.9.2. eelarvereale planeeritud summa jaotus muutub aastate lõikes;
    - 9.2.9.3. täpsustub tegevuste kulude detailne kirjeldus;
  - 9.2.10. esitama projekti maksete prognoosi iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks ministeeriumi väljatöötatud vormil;
  - 9.2.11. teavitama ministeeriumi, kui toetatava tegevusega samalaadsele tegevusele on taotletud toetust muudest välisabi vahenditest;
  - 9.2.12. koguma ja töötlemas andmeid seirearuande jaoks, sh koolitatavate andmeid koolitustel osalenud isikute kohta kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega ning tagama korrektsete osalejate andmete olemasolu e-toetuste keskkonnas iga kvartali lõpu seisuga hiljemalt kvartalile järgneva teise nädala lõpuks;
  - 9.2.13. viivitamatult teavitama ministeeriumi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis projekti elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist;
  - 9.2.14. andma igakülgse sisulise panuse seiresse, kontrolli, auditisse või hindamisse;
  - 9.2.15. tagama, et fondist toetust saavaid tegevusi ja kulusid ei rahastata muudest allikatest;
  - 9.2.16. viivitamatult kirjalikult, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või elektrooniliselt informeerima ministeeriumit kõikidest toetuse saaja andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse

saajat oma kohustuste täitmisel, sh nime, aadressi ja seaduslike või volitatud esindajate muutmisest, vastutavate isikute vahetumisest, varade või õiguste üleandmise otsustest jne ka siis, kui eelnimetatud muudatused on registreeritud avalikus registris või avalikustatud massiteabevahendite kaudu;

- 9.2.17. vastutama ministeeriumi ees (sh kandma rahalist vastutust kogu toetussumma ulatuses) lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest;
  - 9.2.18. tagastama ministeeriumi nõudmisel osaliselt või täielikult toetuse ja kaasfinantseeringu kooskõlas ühendmääruse §-dega 34-37. Kui abikõlbmatud kulud jäävad toetuse saaja enda tasuda, siis vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 4, väheneb projekti eelarve finantskorrektsiooni võrra;
  - 9.2.19. tagasi maksuma tagasinõutava toetuse ja kaasfinantseeringu 90 kalendripäeva jooksul tagasinõude otsuse kättesaamisest;
  - 9.2.20. teavitama avalikkust ja projektis osalejaid fondist saadud toetusest ja kaasfinantseeringu andjast vastavalt teavitusele ja lisaks kasutama teavitamisel ka EMPACT'i logo vastavalt EMPACT'i ühisele kommunikatsioonistrateegiale.
- 9.3. Ministeerium on kohustatud:
- 9.3.1. sisestama toetuse saaja edastatud teabe alusel projekti info struktuuritoetuste registrisse ja avama projekti.
  - 9.3.2. maksuma toetuse saajale toetust ja kaasfinantseeringut lepingus sätestatud tingimustel ja korras;
  - 9.3.3. tegema asjakohased ministeeriumile esitamiseks vajalikud aruandevormid kättesaadavaks toetuse saajale;
  - 9.3.4. kontrollima lepingu punktides 7 ja 8 nimetatud maksetaotlusi ja aruannet;
  - 9.3.5. tegema finantskorrektsioone vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37.

10. VÄÄRAMATU JÕUD

- 10.1. Pool vabaneb vastutusest ainult juhul, kui lepingu mittetäitmise või mittenõuetekohase täitmise põhjustab vääramatu jõud.
- 10.2. Vääramatu jõu all käsitavad pooled mistahes ettenägematut, nendest sõltumatut sündmust, mille tekkimist, kestvust või lõppemist ei saanud pool mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud poolelt oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.
- 10.3. Vääramatu jõu all kannatav pool teavitab sellest viivitamata teist poolt kirjalikult, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või elektrooniliselt 5 tööpäeva jooksul, märkides vääramatu jõu laadi, tõenäolise kestuse ja arvatava mõju.
- 10.4. Vääramatu jõud muudab lepingus sätestatud kohustuste tähtaega perioodi võrra, mille jooksul lepingu täitmine on vääramatu jõu tõttu poole jõupingutustest olenemata võimatu, kuid mitte kauem kui fondi abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajani. Pooled teevad kõik jõupingutused vääramatust jõust tingitud kahjude vähendamiseks.

11. LEPINGU KEHTIVUS JA MUUTMINE

- 11.1. Leping jõustub lepingu allakirjutamisest mõlema poole poolt.
- 11.2. Leping kehtib kuni mõlema poole lepinguliste kohustuste nõuetekohase täitmiseni.
- 11.3. Toetuse ja kaasfinantseeringu andmise tingimustes tehtavad muudatused tuleb sätestada kirjalikult või elektrooniliselt lepingu lisa ning muudatus jõustub hetkest, mil mõlemad pooled on lisa allkirjastanud, kui lisa ei ole sätestatud teisiti.
- 11.4. Lepingu muudatuse tegemiseks peab toetuse saaja esitama ministeeriumile taotluse vähemalt 30 kalendripäeva enne projekti lõpukuupäeva, milles põhjendab, kuidas nimetatud muudatused aitavad kaasa projekti edukale elluviimisele. Muudatused ei tohi

vähendada projekti tulemuslikkust ja selle eesmärkide ning näitajate saavutamise tõenäosust.

- 11.5. Järgnevad muudatused lepingus ei ole lubatud:
  - 11.5.1. projekti eesmärgi muutmine;
  - 11.5.2. fondi eraldise suurendamine (v.a juhul, kui see toimub toetuse saaja poolt tehtud põhjendatud ettepanekul mõnes teises projektis vabanenud fondi eraldise arvel ning ministeerium selle heaks kiidab);
  - 11.5.3. projekti perioodi pikendamine rohkem kui rakenduskava abikõlblikkuse perioodi lõpuni või taotlusvooru kutses märgitud kuupäevani;
  - 11.5.4. kõik muud muudatused, mis seaksid kahtluse alla kriteeriumid ja nende väärtused, mille alusel projekt fondist finantseerimiseks välja valiti.

12. LEPINGU ENNETÄHTAEGNE LÕPETAMINE

- 12.1. Leping võib ennetähtaegselt lõpetada poolte kokkuleppel.
- 12.2. Poolel on õigus leping ühepoolselt lõpetada, teatades sellest teisele poolele kirjalikult või elektrooniliselt vähemalt 45 kalendripäeva ette, järgmistel juhtudel:
  - 12.2.1. pool on rikkunud oluliselt lepingus sätestatud kohustusid;
  - 12.2.2. vääramatu jõu tõttu, kui see takistab lepingu täitmist 45 kalendripäeva jooksul.
- 12.3. Leping lõpetamise korral eraldab ministeerium toetust ja kaasfinantseeringut üksnes nende abikõlblike kulutuste katteks, mille toetuse saaja on tegelikult teinud kuni kuupäevani, mil leping lõpetatakse. Arvesse ei võeta kulusid, mis on seotud kohustustega, mis tuleb täita pärast lepingu lõpetamist. Ennetähtaegselt lõpetatud lepingu alusel makstava toetuse ja kaasfinantseeringu summa määramisel hindab ministeerium lepingu lõpetamise põhjust, projekti elluviimise faasi, projekti eesmärkide saavutatust ja muid olulisi asjaolusid.
- 12.4. Kui ministeerium lõpetab lepingu põhjusel, et toetuse saaja esitab tegelikkusega vastuolus olevaid aruandeid, et saada lepinguga ettenähtud toetust, võib ministeerium erandina pärast toetuse saajale märkuste esitamise võimaluse andmist nõuda nende summade osalist või täielikku tagastamist, mis on ministeeriumi poolt lepingu kohaselt juba makstud.

13. LEPINGUGA SEOTUD TEABE EDASTAMINE

- 13.1. Lepinguga seotud teave (v.a toetulepingu muutmise taotlus projekti kestel) edastatakse ministeeriumile e-toetuste keskkonna kaudu.
- 13.2. Toetuslepingu muutmise taotlus esitatakse digitaalselt allkirjastatuna dokumendihaldussüsteemi kaudu.
  - 13.2.1. Ministeeriumi kontaktisik lepingu täitmisega seotud küsimustes:

Kontaktisik	Ülle Leht
Telefon	612 5078
E-post	ylle.leht@siseministeerium.ee

- 13.2.2. Toetuse saaja kontaktisik lepingu täitmisega seotud küsimustes:

Kontaktisik	Siim Rudissaar
Telefon	+372 5216984
E-post	siim.rudissaar@emta.ee

14. VAIETE/VAIDLUSTE LAHENDAMINE

Ministeeriumi otsuse või toimingu vaide/vaidluse menetleja on ministeerium, määrates vaide/vaidluse lahendajaks teenistuja, kes ei ole vaidlusaluses küsimuses otsuseid või toiminguid teinud või nende tegemist nõustanud. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-s 60 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile. Vaidlused riigiasutuste, sh valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud korras.

Poolte allkirjad:

Toetuse saaja

Ministeerium

(allkirjastatud digitaalselt)

(allkirjastatud digitaalselt)

Raigo Uukkivi

Piret Lilleväli